

ABENDUAK

20

17:30

TOPIC

HITZALDIA

**Haurrak,
nerabeak eta
Internet: ohiturak,
arriskuak eta
erabilerak**

Hizlaria: **Rakel Gamito Gomez**

Rakel Gamito Gomez

- Hezkuntza zientzietan doktorea
  - Tesia: Adin txikikoen Interneten erabilerari eta arriskuei buruzko kasu azterketa bat. Pertzepzioetik kontzientzia piztera
- UPV/EHUko irakaslea eta ikertzailea
- Hezkuntza eta Kirol Fakultatea - Didaktika eta Eskola Antolakuntza (IKT)
- IkHezi (ikerketa hezitzailea) taldea

www.rakelgamito.eus

Gaurko saioa

- Haurren errealitate digitala ezagutzea.
- Familian Interneten erabilera segurua gidatzeko bitartekaritza-estrategiak barneratzea.

Adin ezberdinetako umeen gurasoak zaudete.
Eskaintzen den informazio orokorra da eta norberak bere testuingurura egokitu beharko du.

Errealitate digitala

2021 *This Is What Happens In An Internet Minute*

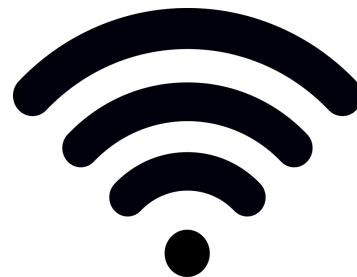
Created By:
@LoriLewis
@OfficiallyChadd

Errealitate digitala

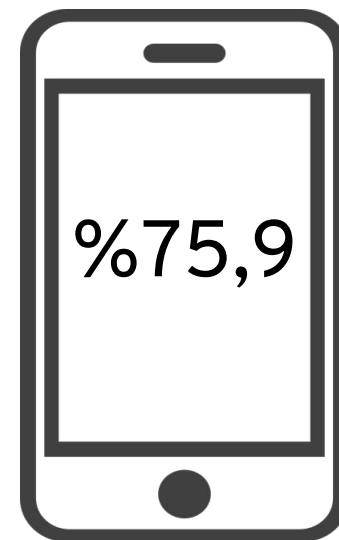

Irudiaren iturria:
https://www.reddit.com/r/gifs/comments/5shuf1/baby_gets_facetime_from_his_dad_who_is_in_the/

6-15 urte (EAE)

% 99,1

INE, 2021

Errealitate digitala

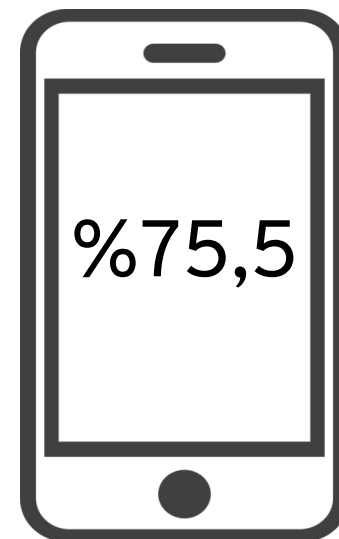

Irudiaren iturria:
https://www.reddit.com/r/gifs/comments/5shuf1/baby_gets_facetime_from_his_dad_who_is_in_the/

10-15 urte (EAE)

% 95,9

INE, 2020

Errealitate digitala

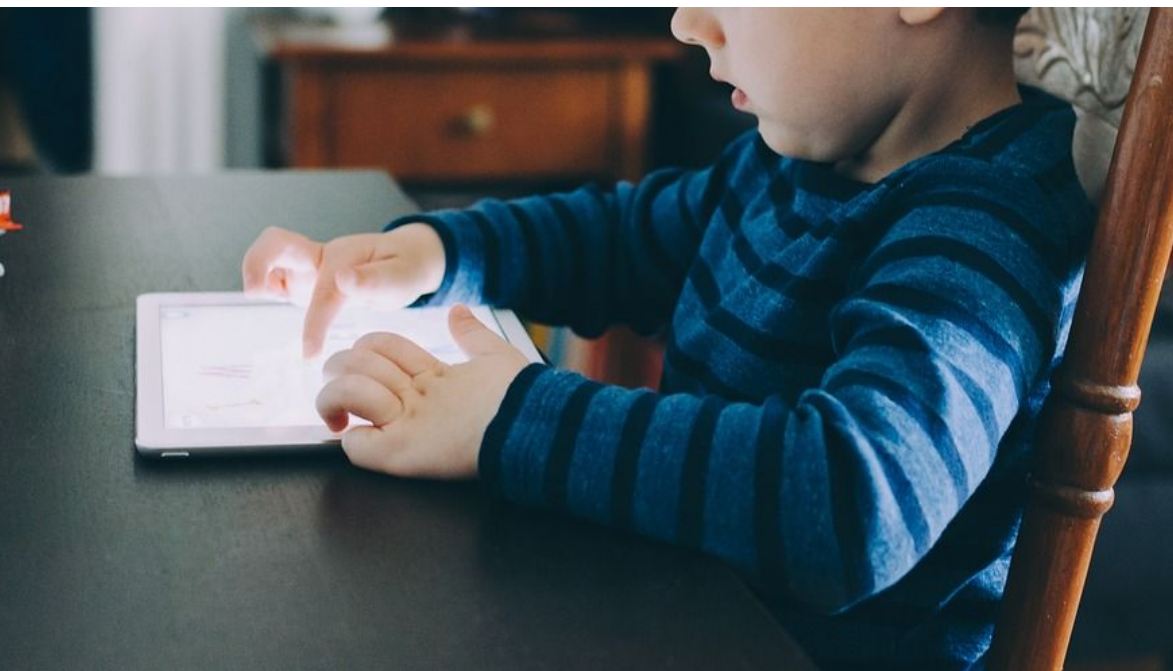
Erabilera:

9-11 urte: 131 min/egun.

12-14 urte: 202 min/egun.

15-16: 253 min/egun.

Errealitate digitala

Aisialdia (musika entzun, bideoak ikusi, jolastu) eta berdinen arteko komunikazioa

- Sare sozialak
- Online jolasak

Iturria: <https://pixabay.com/users/stocksnap-894430/>

Garmendia et al., 2018; Pérez Escoda, 2018

tolosatzen
ESKOLA IREKIA

GIPUZKOA
ETORKIZUNA
ORAIN

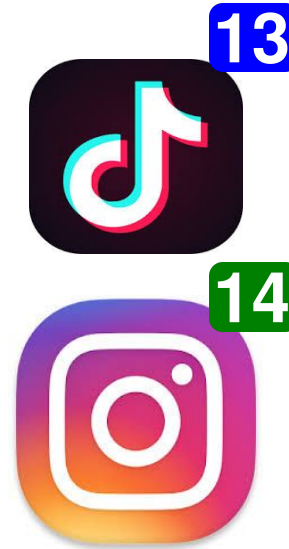
Errealitate digitala

Taldeak,
lagunak eta
beste batzuk

Youtuberrak
(eredu)

Eduki bisuala
eta like-ak

Partida eta
“iritziak”
zuzenean

Irudien iturriak: zerbitzuen webguneak/aplikazioak

Gamito, 2019; Smahel et al.,
2020

Errealitate digitala

Genero
estereotipoak!

Taldeak,
lagunak eta
beste batzuk

Youtuberrak
(eredu)

Eduki bisuala
eta like-ak

Partida eta
“iritziak”
zuzenean

Irudien iturriak: zerbitzuen webguneak/aplikazioak

Gamito, 2019; Smahel et al.,
2020

Errealitate digitala

Irudien iturriak: jolasen webguneak/aplikazioak

Errealitate digitala

Guzti honek alderdi **positiboak** baditu
(nahiz eta joera beti kontrakoa izan)

Errealitate digitala

- Mundua ulertzeko aukera: informazioa eskuragarri + pertsonekin konexioa
- Komunikazioa eta harremanak indartu
- Hezkuntza-praktikak sakontzeko tresna
- Garpen kognitiboa, digitala eta sormena
- Inklusiorako lagungarriak
- Aisialdi aukera ugari

Errealitate digitala

eta garrantzitsua da horiek ezagutzea, bitarkera itza modu egokian gidatzeko

Baina... alderdi **negatiboak** baita

tolosatzen
ESKOLA IREKIA

GIPUZKOA
ETORKIZUNA
ORAIN

Errealitate digitala

Interneten arriskuak

- Ziberjazarpena
- Grooming-a
- Sexting-a eta sextorsion-a
- Eduki ezegokiak

Irudiaren iturria: <https://pixabay.com/users/anemone123-2637160/>

Gamito et al. 2017; Livingstone et al., 2011; Montiel, 2016; Ševčíková, 2016; Smahel et al., 2020

Errealitate digitala

Interneten arriskuak

- Ziberjazarpena
  - Forma ugari.
  - 24x7.
  - 3 protagonista.
- Grooming-a
- Sexting-a eta sextorsion-a
- Eduki ezegokiak

Irudiaren iturria: <https://pixabay.com/users/anemone123-2637160/>

Gamito et al. 2017; Livingstone et al., 2011; Montiel, 2016; Ševčíková, 2016; Smahel et al., 2020

Errealitate digitala

Interneten arriskuak

Irudiaren iturria: <https://pixabay.com/users/anemone123-2637160/>

- Ziberjazarpena
- Grooming-a
  - Helduen jazarpen sexuala.
  - Uste duguna baino gertuago eta errazago.
- Sexting-a eta sextorsion-a
- Eduki ezegokiak

Gamito et al. 2017; Livingstone et al., 2011; Montiel, 2016; Ševčíková, 2016; Smahel et al., 2020

Errealitate digitala

Interneten arriskuak

Iturria: <https://pixabay.com/users/anemone123-2637160/>

- Ziberjazarpena
- Grooming-a
- Sexting-a eta sextorsion-a
  - Material intimoa partekatzea.
  - Arriskua: kontrol eza.
  - Zaintza eta errespetua.
- Eduki ezegokiak

Gamito et al. 2017; Livingstone et al., 2011; Montiel, 2016; Ševčíková, 2016; Smahel et al., 2020

Errealitate digitala

Interneten arriskuak

Irudiaren iturria: <https://pixabay.com/users/anemone123-2637160/>

- Ziberjazarpena
- Grooming-a
- Sexting-a eta sextorsion-a
- Eduki ezegokiak
  - Pornografia baino askoz gehiago.
  - Bilatzen dena eta ez dena.

Gamito et al. 2017; Livingstone et al., 2011; Montiel, 2016; Ševčíková, 2016; Smahel et al., 2020

Errealitate digitala

Interneten arriskuak

Errealitate digitala

Interneten arriskuak

Errealitate digitala

Interneten arriskuak

Alderdi positiboak eta negatiboak

Erabilera segururako kontuan izan beharreko beste alderdi bazuk...

- Gehiengizko erabilera
- Kontsumitzaileak 24x7
- Estereotipoak eta eredu irrealak
- Like-aren garrantzia eta eragina
- Errespetu eta empatia falta (bi norabidetan)
- Pribatutasuna: datuak, baimenak, argazkiak, interesak....
- [Sustantziarik gabeko adikzioak] (Chóliz eta Marcos, 2019)

Gidaritzarako gakoak

**Eta guzti
honen
aurrean,
zer?**

**Ez
ezkutatu!**

Gidaritzarako gakoak

Online eremuan ere, behar gaituzte!

Gidaritzarako gakoak

Lortu
behar
dugu:

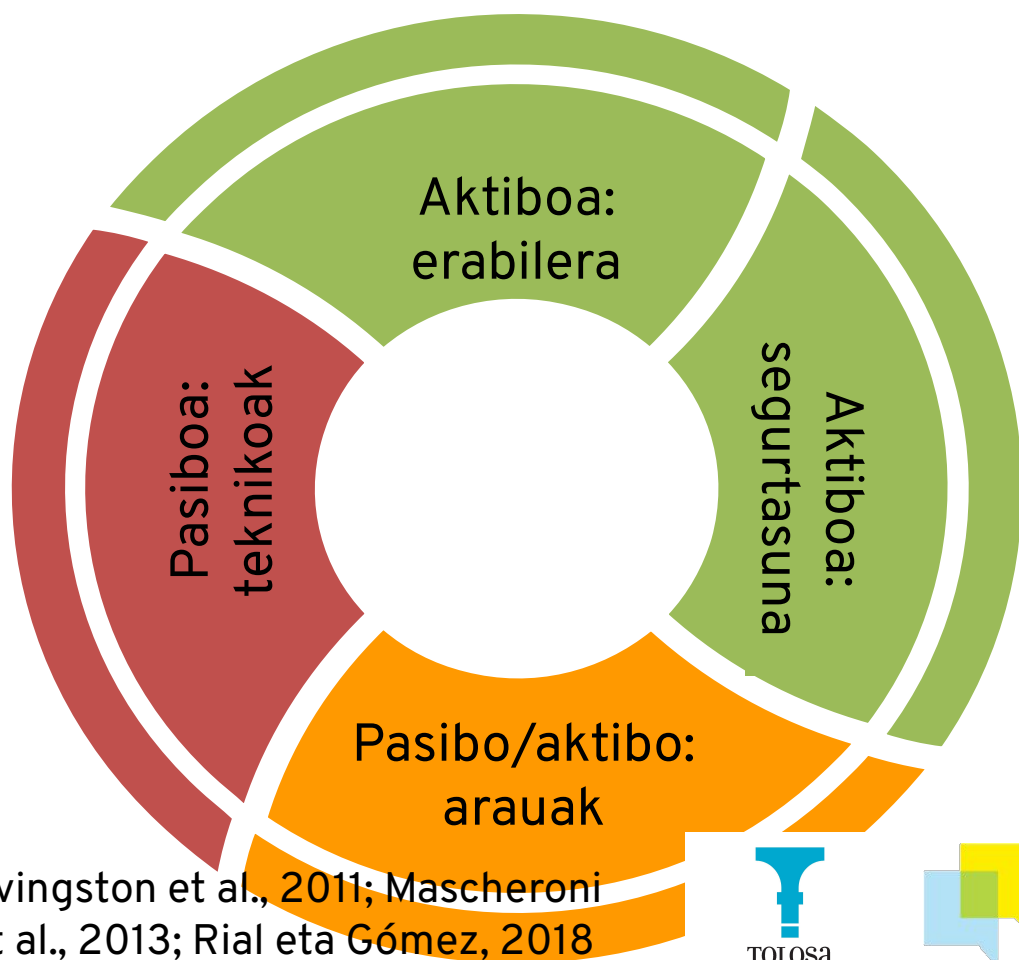
Trantsizio
kontziente
eta
gidatuak!

Irudiaren iturria: https://pixabay.com/users/wal_172619-12138562/

Gidaritzarako gakoak

Internet: erabilera arduratsua sustatu

- Bitartekaritza-estrategia aktiboen alde egin

Livingston et al., 2011; Mascheroni et al., 2013; Rial eta Gómez, 2018

tolosatzen
ESKOLA IREKIA

GIPUZKOA
ETORKIZUNA
ORAIN

Gidaritzarako gakoak

Aukerak teknikoak, egon badaude:

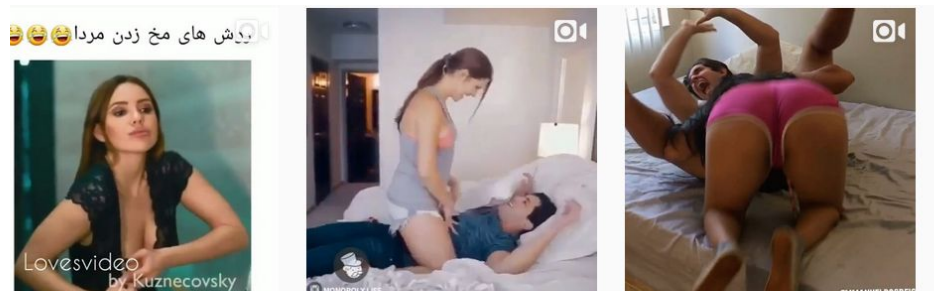

uBlock Origin
by Raymond Hill

Behingoz, blokeatzaile eraginkor bat. PUZ eta memorian arina.

Baina ez dute miraririk egiten... eta ez dira betirako...

tolosatzen
ESKOLA IREKIA

GIPUZKOA
ETORKIZUNA
ORAIN

Gidaritzarako gakoak

Prebentzioa, aldiz, bai.

Beraz, zuen bitartekaritza eta gidaritza da segurtasun-tresnarik onena!

Irudiaren iturria: <https://pixabay.com/users/klimkin-1298145/>

Gidaritzarako gakoak

- Euren errealitatera gerturatu. Zaletasunak familian partekatu.

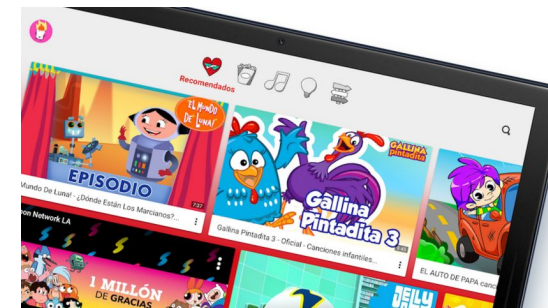
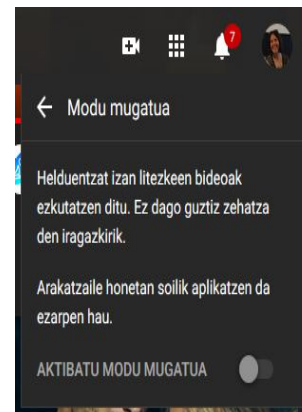
lurdiaren iturria: <https://pixabay.com/users/sasint-3639875/>

Gidaritzarako gakoak

- Euren errealitatera gerturatu. Zaletasunak familian partekatu.
- Zaindu: adinerako egokiak diren baliabideak eskaini.

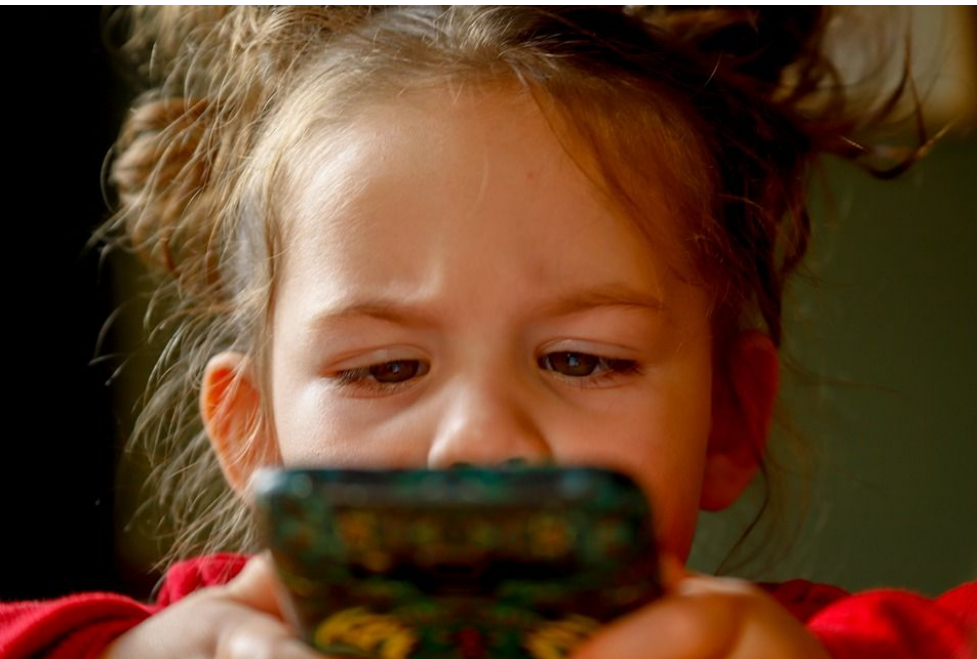
lurdiaren iturria: <https://pixabay.com/users/sasint-3639875/>

Irudien iturriak: zerbitzuen webguneak/aplikazioak

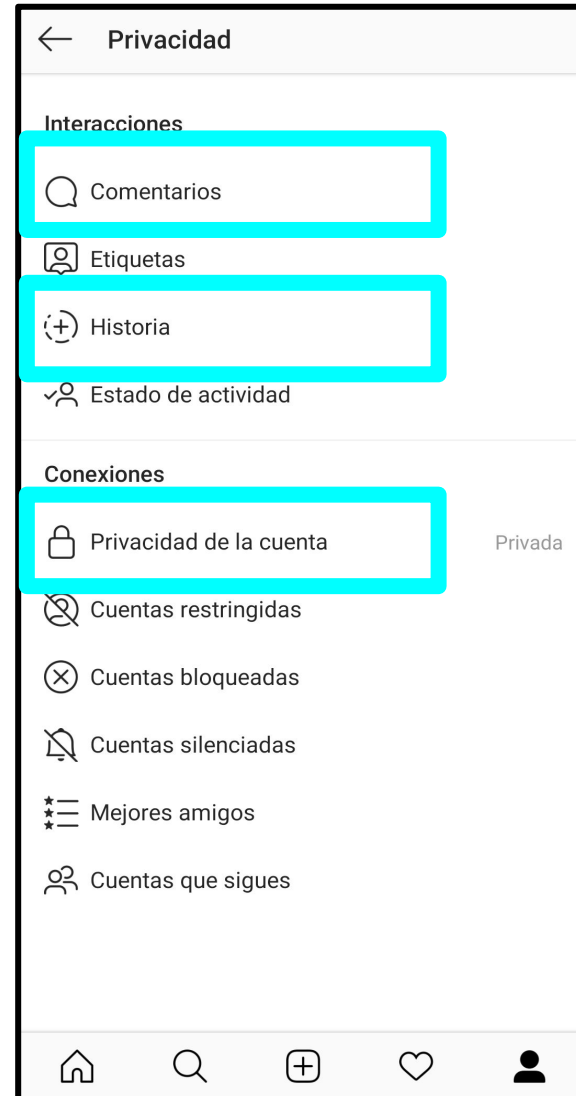
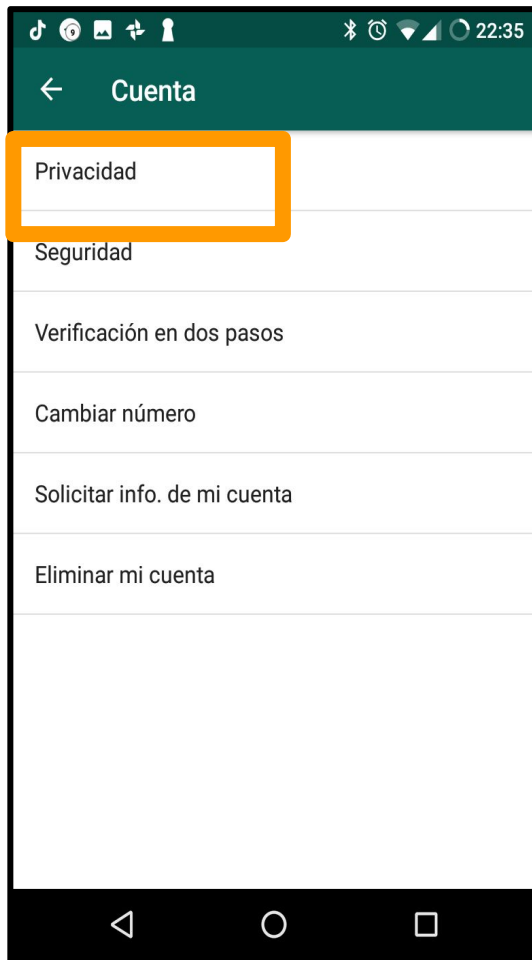
Gidaritzarako gakoak

- Informazioa eskaini eta gogoeta kritikoa sustatu: arriskuak, pribatutasun-aukerak...

Irudiaren iturria: <https://pixabay.com/users/mirkosajkov-14973806/>

Gidaritzarako gakoak

Gidaritzarako gakoak

- Ez mugatu debekura, murrizketara edota beldurrera.
- Arauak adostu: denbora, edukiak, **jarrera**, komunikazioa...
- Arrisku-egoeretan helduengana jotzeko konfiantza sortu.

Irudiaren iturria:
<https://pixabay.com/users/finelightarts-890049/>

Gidaritzarako gakoak

Irudiaren iturria: <https://pixabay.com/users/pexels-2286921/>

Txiki-txikitatik,
mugikorra eskuan
jarri aurretik

Gidaritzarako gakoak

Ez zarete teknikoki
adituak izan behar!

Helduaren esperientzia
duzue

Gidaritzarako gakoak

Baina bai izan behar zarete eredu!

Irudiaren iturria: https://pixabay.com/users/waldemar_ru-21742176/

Gidaritzarako gakoak

Seme-alaben gidari digitala izateko,
lehendabizi gure erabilerari buruz hausnartu
behar dugu

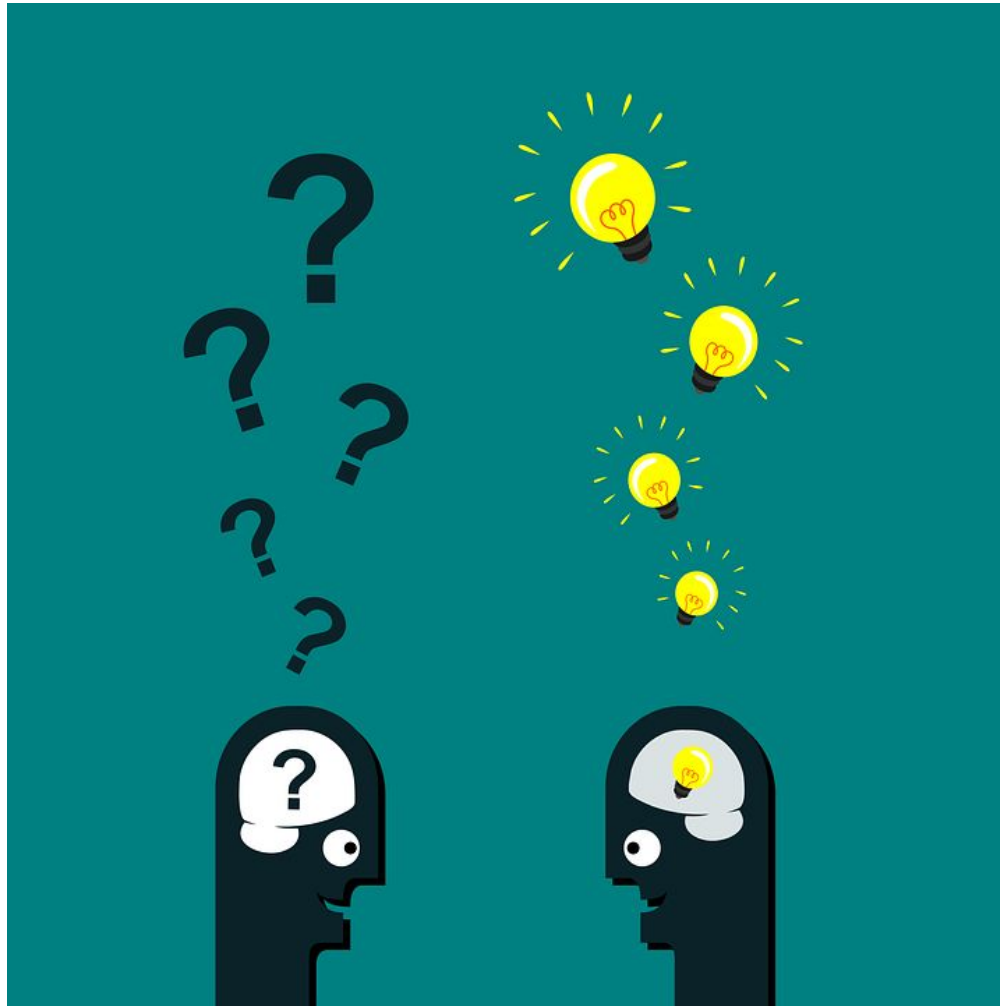

tolosatzen
ESKOLA IREKIA

GIPUZKOA
ETORKIZUNA
ORAIN

Galderarik?

Irudiaren iturria: <https://pixabay.com/users/jambulboy-4860762/>

Eskerrik asko

Bibliografia

Arroyo-Sagasta, A. (2021, azaroa). Pantailak 0-6 adin tartean. *Pantailak 0-6an. Zertarako? Hik Hasi Jardunaldi-etan aurkeztutako hitzaldia*. Zumaia.

Chóliz, M. eta Marcos, M. (2019). La epidemia de la adicción al juego online en la adolescencia: un estudio empírico del trastorno de juego. *Revista española de drogodependencias*, 44, 20-37. https://www.observatoriodelainfancia.es/oia/esp/documentos_ficha.aspx?id=7536

Gamito, R., Aristizabal, P., Vizcarra, M. T. eta Tresserras, A. (2017). La relevancia de uso crítico y seguro de internet en el ámbito escolar como clave para fortalecer la competencia digital. *Fonseca*, 15, 11-25. doi: [10.14201/fjc2017151125](https://doi.org/10.14201/fjc2017151125)

Gamito, R. (2019a). Adin txikikoen Interneten erabilerari eta arriskuei buruzko kasu azterketa bat. Pertzepzioetik kontzientzia piztera. [Doktore-tesia]. Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea. <https://www.rakelgamito.eus/tesia/>

Gamito, R. (2019b). Garapen teknologikoa eta hezkuntza. In M. Iruskieta, M. Maritxalar, A. Arroyo-Sagasta eta A. Camacho, *IKTak eta konpetentzia digitalak hezkuntzan* (17-23 orr.) UEU eta UPV/EHU.

Gamito, R., Aristizabal, P., Vizcarra, M. T. eta Tresserras, A. (2017). La relevancia de uso crítico y seguro de internet en el ámbito escolar como clave para fortalecer la competencia digital. *Fonseca*, 15, 11-25. doi: [10.14201/fjc2017151125](https://doi.org/10.14201/fjc2017151125)

Garmendia, M., Casado, M. A., Jiménez, E. eta Garitaonandia, C. (2018). Oportunidades, riesgos, daño y habilidades digitales de los menores españoles. In E. Jiménez, M. Garmendia, eta M. A. Casado (koordk.), *Entre selfies y whatsapps. Oportunidades y riesgos para la infancia y la adolescencia conectada* (31-54 orr). Bartzelona: Gedisa.

INE, Instituto Nacional de Estadística (2020). Encuesta sobre equipamiento y uso de las tecnologías de la información y comunicación en los hogares. Resultados año 2020. https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176741&menu=ultiDatos&idp=1254735576692

INE, Instituto Nacional de Estadística (2020). Encuesta sobre equipamiento y uso de las tecnologías de la información y comunicación en los hogares. Resultados año 2021. https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736176741&menu=ultiDatos&idp=1254735576692

ISES, Instituto Superior de Estudios Sociales y Sociosanitarios. Ventajas y desventajas de la informática en los niños. <https://www.isesinstituto.com/noticia/ventajas-y-desventajas-de-la-informatica-en-los-ninos>

tolosatzen
ESKOLA IREKIA

GIPUZKOA
ETORKIZUNA
ORAIN

Bibliografia

- Livingstone, S., Haddon, L., Görzig, A. eta Ólafsson, K. (2011). *Risks and safety on the internet: the perspective of European children: full findings and policy implications from the EU Kids Online survey of 9-16 year olds and their parents in 25 countries. Deliverable D4*. LSE. <http://eprints.lse.ac.uk/33731>
- Mascheroni, G., Murru, M. F., Aristodemou, E. eta Laouris, Y. (2013). Parents. Mediation, Self-regulation and Co-regulation. In B. O'Neill, E. Staksrud, eta S. McLaughlin (edk.), *Towards a better internet for children? Policy Pillars, Players and Paradoxes* (211-225 orr.). Göteborg: Nordicom. http://www.nordicom.gu.se/sites/default/files/publikationer-hela-pdf/toward_a_better_internet.pdf
- Prada, M. (2021). *Educar sin pantallas: Aprende a gestionar las pantallas de forma sana, positiva y respetuosa en el hogar*. Oberon.
- Pérez Escoda, A. (2018). Uso de smartphones y redes sociales en alumnos/as de educación primaria. *Prisma social*, (20), 77-91. <http://revistaprismasocial.es/article/view/2310>
- Ramis, A. (2021a). *De 0 A 3, ¿Nada de Pantallas*. Octaedro.
- Ramis, A. (2021b, azaroa). ¿Qué sentido tienen las pantallas en Educación Infantil? *Pantailak 0-6an. Zertarako? Hik Hasi Jardunaldi-etan aurkeztutako hitzaldia*. Zumaia.
- Red Educa (2020). Ventajas y desventajas de las redes sociales en niños/as. <https://redsocialededuca.net/ventajas-desventajas-redes-sociales-ninos>
- Rial, A. eta Gómez, P. (2018). Adolescentes y uso problemático de Internet. Claves para entender y prevenir. In E. Jiménez, M. Garmendia, eta M. A. Casado (koordk.), *Entre selfies y whatsapps. Oportunidades y riesgos para la infancia y la adolescencia conectada* (157-172 orr.). Gedisa.
- Ševčíková, A. (2016). Girls' and boys' experience with teen sexting in early and late adolescence. *Journal of Adolescence*, 51, 156-162. doi: [10.1016/j.adolescence.2016.06.007](https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2016.06.007)
- Smahel, D., Machackova, H., Mascheroni, G., Dedkova, L., Staksrud, E., Ólafsson, K., Livingstone, S. & Hasebrink, U. (2020). EU Kids Online 2020. Survey results from 19 countries. EU Kids Online. <https://doi.org/10.21953/lse.4>
- WHO, World Health Organization (2019). *Guidelines on physical activity, sedentary behaviour and sleep for children under 5 years of age*. World Health Organization. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/311664>

tolosatzen
ESKOLA IREKIA

GIPUZKOA
ETORKIZUNA
ORAIN

KREDITOAK ETA BAIMENAK

Egilea: Gamito Gomez, Rakel

Data: 2021ko abendua

Baimena: Creative Commons [Aitortu-PartekatuBerdin 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/). Lizentzia honekin lana eta bere edukia kopiatu, banatu eta moldatu ahal izango dituzu, ondorengo baldintzak beteaz:

- Jatorrizko egilea aipatu behar duzu.
- Lan eratorriak, jatorrizko egiletza aitortzeaz gainera, baimen (lizentzia) berdina izan beharko du.

Aitortu-PartekatuBerdin 4.0
Nazioartekoa (CC BY-SA 4.0)